

Opera és intimitás – A Wagner-napok tizedik éve

„...a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara ismét fantasztikus teljesítményt nyújtott...”

Idén is megrendezésre kerültek a Wagner-napok a Müpában, immáron tizedik alkalommal. Olyan világhírű énekesek vettek részt a produkcióban, mint Johan Reuter, Walter Fink, Schöck Atala, Anja Kampe vagy Johan Botha, a már megszokott módon Fischer Ádám vezényletével. A Duna-parti Bayreuth-ról és a Müpa új évadjáról Káel Csabával beszélgettünk.

I Tavalyi interjúnkban (http://www.ahohuldata.dir/content/file/zenekar_2015_4_web.pdf) sok mindent megtudhattunk a Wagner-napok keletkezéséről, miben különleges az idei rendezvény, és változott-e valamiben az előző évekhez képest?

– Ez a Wagner-napok 10. éve már, jubileumi év, a 11. évet kezdjük meg, és annyit már látunk, hogy a 2017-es Wagner napokra szinte minden jegy elfogyott. Az alapkoncepció tartja magát a kezdetektől, így a forma nem sokat változott. A Bayreuthi Ünnepi Játékok egy évenként ismétlődő nyári fesztivál, amelynek elindítója maga Wagner volt, és amit saját operáinak bemutatására szánt. Mi is igyekszünk tehát úgy megszervezni, hogy a teljes Bayreuth-ciklus látható legyen nálunk.

I Hogyan ismétlődik, illetve változik a műsor évről évre?

– A Ringet évente játsszuk, és minden harmadik évben valamilyen más opera kerül bemutatásra. Amiben még különlegesek vagyunk, hogy igyekszünk mindig valamilyen különleges kísérő eseményt, egy-egy izgalmas koncertet beiktatni. Így kerül a Rienzi, az utolsó tribunus, Wagner ötfelvonásos operája is bemutatásra a jövő évben, ami bár nem tartozik ehhez a ciklushoz, de nagyon ritkán hallható Magyarországon.

I Milyen a közönség visszajelzése, szereti ezt a struktúrát, vagy folyton az újításokon kell gondolkozni?

– A közönségünk, aminek egy komoly része visszajáró közönség, szereti a hagyományokat. A bayreuthi példa beválik, de mi közben a Müpa vagyunk, és a hallgatóságunk a Müpa sajtóságait is szereti. Akár a fent említett kísérő programokat, akár a kis sajátos fűszerezéseinket, a Wagner-koncerteket, vagy akár az ifjúsági koncertünket.

I Milyen a Wagner-napok utóélete?

– A nemzetközi sajtó ismét nagyon intenzív volt, komolyan és nagyon pozitívan értékelte a rendezvényt. A Ring kapcsán többször is megemlítették, hogy az előadás igazán összeért, dicsérték a kiváló szereposztást. Fischer Ádám fantasztikus munkája mellett Bátor Tamást, a koprodukciós programigazgatót kell megemlítenem, az ő munkája is erősítette a produkciót. A Wagner Napok programkínálatában A nürnbergi mesterdalnokok is szerepelt Michael Schulz rendezésében. Az előadás sikerében fontos szerepet játszott a rendező eredeti megközelítése, amely jól elegyítette a színházi puritánságot a kitűnő zenei előadással, így szokatlanul mély gondolatokat tudott közvetíteni a közönségtől, és az emberiség univerzális kérdéseiről.

A mai napnak (09.08.) szomorú aktualitása van a Wagner-napok tekintetében. Elhunyt Johan Botha, dél-afrikai-osztrák sztártenor, akit A walkürben Siegmund szerepében láthattunk. Bár rettenetesen szomorú tény ez, de a magyar közönségnek megadatott, hogy hallhatta és láthatta őt a színpadon.

I Azt tudtuk meg Öntől, hogy már alig kaphatóak jegyek a 2017-es Wagner-napokra, hogyan lehet ennyire előre szervezni, mi a munka menete?

– Wagner-énekeseket, sőt, fokoznál, az igazán jó Wagner-énekeseket négy évre előre kell lefoglalni körülbelül, tehát ez egy nagyon szigorú logisztikát és szereposztási koncepciót igénylő feladat. De ennek a nagy érdeklődésnek egyébként az is oka lehet, hogy a budapesti Wagner-napokat a közönség egyfajta ünnepnek tartja, ünnepként éli meg, előre készül rá. Emellett Bayreuth-ból is átszivárognak hozzánk, lassan szállóigévé vált a „ha nem kapsz jegyet Bayreuthba, akkor menj Budapestre” mondat a New York Times-tól.

I Mit emelne ki az idei év Wagner-napjából, ami személyesen is megérintette?

– A rendezéseinket, az akusztikánkat és Fischer Ádám stílusát. Eleve fantasztikus élmény, hogy egymás utáni négy napon le tud menni a Ring egy hangversenyteremben, ez már önmagában csodálatos. De kellett hozzá például Schörghofer kollégám rendezése, vagyis egy olyan koncepció, amely a zene által előhívja a képzeletet, és hagyja, hadd hasson ránk a zene. Csodálatos felismerés az, hogy nem kell folyton a hangot forszírozni, létrejöhet az operai atmoszféra így is. A speciális akusztika egy Wagnernél nem túl gyakran emlegetett fogalom megélését teszi lehetővé, az intimitását. Ezekről az összetevőktől egy igazán különleges zenei élmény született meg.

Fischer Ádám pedig a világ élvonalába tartozik, a Metropolitan-tól a milánói Scalán át a londoni Covent Gardenig számos helyen rendszeres vendégkarmester, de számára is nagy élmény, ahogy a Ring évről évre fejlődik. Ő is nagyon élvezte a közös együttjátékot, és a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara ismét fantasztikus teljesítményt nyújtott, mindannak ellenére, hogy alapvetően egy szimfonikus és nem opera zenekarról beszélünk. Itt meg kell említenem még Kovács Jánost, a zenekar felkészítőjét, az ő munkájának is köszönhetjük a produkció sikerességét.

Hartmut Welker egy régebbi Rajna kincse előadáson – fotó Müpa

■ Bár a Wagner-napoknak vége, de a munka nem áll meg, mi vár a Müpára és közönségére a 2016-os és 17-es évadban?

– Rengeteg produkciónk lesz, rengeteg sztárral, a fesztiválokról nem is beszélve.

Szeptember végén eljön hozzánk Sir Antonio Pappano a római Santa Cecilia Akadémia Zenekarral, majd ugyanazon a héten Anna Netrebko és Yusif Eyvazov áriaestje lesz hallható. Lang Lang, a neves kínai zongoraművész, aki kilencévesen kezdte meg tanulmányait a pekingi zeneakadémián, és mára az egyik legsikeresebb és legmegosztóbb zenész, novemberben Debussyt, Lisztet, Albénizt, Granadost és De Fallát fog játszani a Müpában.

Szintén novemberben hallható lesz végre Magyarországon Esterházy Péter Halleluja – Oratorium balbulumja, a Bécsi Filharmonikusok és a Magyar Rádió Énekkara közreműködésével, vezényel Eötvös Péter. Maga az oratórium a Salzburgi Ünnepi Játékok, a Bécsi Filharmonikusok és a Müpa együttműködésével jött létre, nagy sikerű ősbemutatóját is Salzburgban tartották idén nyáron Daniel Harding vezényletével. A magyarországi bemutatót megelőzően pár nappal egyébként, mint nem komolyzenei program, lesz egy Esterházy Péter emlékest is, Nadas Péter, Parti Nagy Lajos, Bán Zsófia, Závada Pál, Dés László és barátai közreműködésével.

Karácsonyi koncertet is rendezünk természetesen, és ez év decemberében eljön hozzánk William Christie és a Les Arts Florissants, a világ egyik legimpulzívabb

együttese, amely klasszikus remekműveket mutat be egészen új szemlélettel. Most Händel Messiását fogják előadni, és arra sem sajnálták az időt, hogy az oratóriumban különféle nyelven megszólaló énekeseiket nyelvi asszisztensek segítsék a korabeli helyes kiejtés elsajátításában.

Decemberi vendégünk még Cecilia Bartoli, aki Händel-hősnőket jelenít meg a tőle megszokott virtuozitással.

Újévi koncertünk a hagyományokhoz hűen Haydn Teremtése lesz Fischer Ádám vezényletével, és a Felvilágosodás Korának Zenekara, illetve a Purcell Kórus közreműködésével.

Januárban az orosz zene egyik legfontosabb előadója és zenekara ad koncertet, Valerij Gergijev és a Marinszkij Színház Zenekara. Pazar műsort hallhatunk majd tőlük, Csajkovszkijt, Bartókot, Rachmaninovot és Rimszkij-Korszakovtól a Seherezádét.

Kiemelkedő alkalom, hogy Alan Gilbert és a New York-i Filharmonikusok Bartókot és Mahler különleges, IV. szimfóniáját játszó márciusban a Müpában, finom párhuzam, hogy maga Mahler is volt a New York-i zenekar igazgatója.

Az orgona fenegyereke, Cameron Carpenter ismét a Müpába jön, és természetesen elhozza interpretációit, és az Academy of St. Martin in the Fields zenekart.

Áprilisban Marcello Álvarez, a világhírű argentin tenort hallgathatja nálunk a közönség, amint Verdi, Puccini és Giordano operáinak ismert áriáit adja elő.

Jó pár fesztivállal is készülünk, csak a tel-

jesség igénye nélkül megemlíteném mindenképpen a Régizene Fesztivált, az Európai Hidak fesztiválját, amelyet a Budapesti Fesztiválzenekarral közösen szervezünk, és idén a francia kultúra lesz a középpontban. Októberben részt veszünk a CAFe Budapest Kortárs Művészeti Fesztiválban is, hatalmas könnyűzenei kínálat. Komoly sztárok érkeznek a flamenco világából, a world music ismert előadója, Hindi Zahra is itt lesz, és kiváló magyar zenekarokat hívtunk meg, olyanokat, mint a Punnany Massif vagy az Anima Sound System.

Új sorozatokkal, versetekkel is készül a Müpa, és a gyerekeknek egy operatörténeti sorozattal is készülünk, ami legfőképpen élményspecifikus; Selmeczi György és a Színművészeti Egyetemen tanított osztálya jegyzi majd a produkciót.

■ Az Ön számára e programok mellett milyen kihívást tartogat az év?

– Októberben kerül bemutatásra Bartóktól A kékszakállú herceg vára és A csodálatos mandarin, a Nemzeti Filharmonikusok közreműködésével, Kocsis Zoltán vezényletével. Az előbbit én, az utóbbit Vince Balázs rendezi, az előadáson közreműködik az idén 55 éves Pécsi Balett. Ez lesz egyébként a CAFe Budapest Kortárs Művészeti Fesztivál nyitókoncertje. A férfi női kapcsolatok rögzös útjára helyeztem a hangsúlyt mindkét rendezésben, A kékszakállú kapcsán egy érdekes végkifejlettel, de ennél többet már nem szívesen árulnék el...

Szekeres Nikoletta